

Reislustige Zeeuwse Regenten

Reislustige Zeeuwse Regenten

De reis van Isaac en Paul Hurgronje, Paulus Ribaut en Johan Steengracht naar Londen in 1769

IRENE STORM VAN LEEUWEN-VAN DER HORST

Met een transcriptie van het journaal van
JOHAN STEENGRACHT

Uitgeverij Verloren
Hilversum
2017

Familiefonds
Hurgronje
1767-2017

Deze uitgave werd gefinancierd door het Familiefonds Hurgronje, naar aanleiding van hun 250-jarig bestaan.

Afbeeldingen op het omslag: voorzijde, gezicht op Chatham door Samuel & Nathaniel Buck 1738; achterzijde, gezicht op Gravesend door Samuel & Nathaniel Buck 1739.

Schutblad: kaart van zuidelijk Engeland, Robert Sayer ca. 1780. Coll. Bodel Nijenhuis Universiteitsbibliotheek Leiden.

ISBN 978-90-8704-610-1

© 2017 Irene Storm van Leeuwen-van der Horst, Familiefonds Hurgronje & Uitgeverij Verloren
Torenlaan 25, 1211 JA Hilversum
www.verloren.nl

Omslagontwerp: Frederike Bouten, Utrecht

Typografie: Rombus, Hilversum

Druk: Wilco, Amersfoort

No part of this book may be reproduced in any form without written permission from the publisher.

Inhoudsopgave

Ten geleide	7	In de voetsporen van de reizigers	43
Voorwoord	9	Heenreis	43
Het reisjournaal en de reizigers	11	In Londen	48
Het gezin Hurgronje-Ampincq	14	‘Landreisje’	59
Isaac Hurgronje (1724-1776)	15	Terugreis naar Zeeland	73
Paul Hurgronje (1733-1794)	20	Naschrift	77
Paulus Ribaut (1704?-1778?)	25	Transcriptie van het journaal van Johan Steengracht	79
Johan Steengracht (1727-1785)	30	Summary	229
Een plezierreis met een zakelijk tintje	34	Literatuur	234
‘Uytgaaf op een reys’	37	Register	236

Ten Geleide

Als u deze Ten Geleide leest heeft u een heel mooi boek in handen.

Het is voor mij een genoegen om de totstandkoming van dit boekwerk te beschrijven. Het allereerste begin van het proces was de opmerking van een goede vriend, waarmee hij mij half september 2013 attendeerde op een artikel in *Jaarboek van het Nederlands Genootschap van Bibliofielen 2012*. Dit artikel was gewijd aan de bibliotheek van kasteel Duivenvoorde in Voorschoten. De bibliothecaris, mevrouw Irene Storm van Leeuwen-van der Horst beschrijft onder meer een manuscript met een journaal van een reis naar Londen in 1769 door vier regenten uit Middelburg en Vlissingen. Aan deze reis namen deel Isaac Hurgronje (1724-1776), Paul Hurgronje (1733-1794), Paulus Ribaut (1704?-1778?) en Johan Steengracht (1727-1785), de schrijver van het verslag. Als bijzonderheid dient vermeld te worden dat bij het manuscript 100 prachtige prenten meegebonden waren, die waarschijnlijk door Steengracht tijdens de reis gekocht waren. De broers Isaac en Paul Hurgronje behoren in 1767 tot de oprichters van het Familiefonds Hurgronje. De vondst

van het manuscript leek een goede reden om dit in het kader van het 250-jarig bestaan van het Familiefonds Hurgronje in 2017 uit te geven. Op 3 februari 1767 werd door notaris Jacobus van Dijke te Vlissingen een contract vastgesteld 'houdende Oprigting eener Familiebeurs tot Substantie van noodlijdenden onder de Descendenten van Isaac Hurgronje en Josina Phenix'. Op het moment van de vastlegging van dit contract waren er nog tien levende kleinkinderen, die met hun nakomelingen in tien staken zullen zijn en blijven. Inmiddels zijn er wel staken uitgestorven. Onder de oprichters behoorden dus ook Isaac en Paul Hurgronje. Het Fonds wordt gedurende twaalf maanden door een Administrateur beheerd, die door elke staak bij opvolging moet worden geleverd. Om voor een toelage in aanmerking te komen moet je wel lid zijn van het familiefonds en 'zodanig door kwaad fortuin tot decadentie komen te vervallen, dat dezelve adstantie van node hebben'. Ook is er in het Contract voorzien in het doen van giften aan instellingen van weldadigheid. Dit laatste vormt tegenwoordig een behoorlijk deel van de uitgaven.

Nadat het besluit tot uitgave van het manuscript door de Familievergadering genomen was, ontstond er een intensief contact met kasteel Duivenvoorde en in het bijzonder met mevrouw Irene Storm van Leeuwen-van der Horst. Zij heeft het boek dat u nu in handen heeft geschreven. Mijn rol is beperkt gebleven tot meezeer en verder heb ik af en toe kunnen helpen bij het zoeken naar nadere gegevens. Jan Storm van Leeuwen, haar echtgenoot trad ook op als meezeer, maar met zijn expertise betreffende boeken heeft hij ons ook nadrukkelijk met raad en daad bij gestaan tijdens het hele proces. Bij het zoeken naar informatie die aanvullend zou kunnen zijn op hetgeen we al wisten, hebben we één belangrijke zaak niet kunnen traceren, namelijk een portret van Paul Hurgronje. Het enige dat we gevonden hebben is een prent waarop de Admiraliteit van Amsterdam afgebeeld staat: één van de afgebeelde personen moet Paul Hurgronje zijn, maar we zijn er niet achter kunnen komen wie dat dan was. Ook hebben we geen portret van Paulus Ribaut kunnen vinden. Wat de zoektocht wel heeft opgeleverd, maar dit resultaat paste niet in dit project, is een onbekend familieportret. Bij een familielid in Amerika vond ik een groepsportret van Jacob Hurgronje (1694-1759), zijn echtgenote Erkenraad Snouck (1709-1770) en drie kinderen, waaronder Steven Matthijs (1741-1788). Deze laatste neemt in 1762 de naam Snouck Hurgronje aan. Ook is een grote hond afgebeeld met een koperen

halsband waar de naam Hurgronje is uitgezaagd. Voor dat het schilderij kan worden afgebeeld, dient er eerst het nodige onderzoek gedaan te worden. Dat is voor later.

Ondertussen was ik in contact gekomen met uitgeverij Verloren in Hilversum waar met name door mevrouw Anja van Leusden zeer enthousiast gereageerd werd op mijn verzoek om een offerte voor de uitgave van het manuscript uit te brengen, hetgeen ook gebeurd is. Inmiddels zijn alle 100 prenten op professionele wijze door de fotografe van de Koninklijke Bibliotheek gefotografeerd en konden deze allemaal betrokken worden bij de opmaak van het boek. Tijdens onze gesprekken bij de uitgeverij, waarbij ook de jonge, maar zeer creatieve, ontwerpster Patricia Harsevoort aanwezig was, zijn we gezamenlijk tot het fraaie boek gekomen dat u nu in handen heeft. Op deze plaats wil ik Irene Storm van Leeuwen-van der Horst feliciteren met het verschijnen van dit boek, dat zo af en toe veel van haar gevraagd heeft. Ik verheug me zeer op de presentatie van het boek *Reislustige Zeeuwse Regenten* tijdens de Familievergadering van het Familiefonds Hurgronje in de Abdij van Middelburg op 14 januari 2017.

Middelburg, januari 2017

Jonkheer drs. Matthijs R. Snouck Hurgronje,
Oud administrateur van het Familiefonds Hurgronje

Voorwoord

Op een mooie dag in mei 2014 meldde zich een heer bij kasteel Duivenvoorde met de vraag of hij in de bibliotheek een reisjournaal uit 1769, geschreven door Johan Steengracht en met meer dan 100 gravures, mocht bekijken. Het was Matthijs Snouck Hurgronje. Hij bladerde het manuscript uitgebreid door, stelde vragen en vertelde mij dat twee van de vier reizigers die genoemd worden in het manuscript, Isaac en Paul Hurgronje, zijn directe voorvaderen waren. Daarna kwam de vraag of ik het wilde publiceren in verband met het 250-jarig bestaan van het Familiefonds Hurgronje in 2017 waarvan hij Administrateur was. Een eerste opzet van de publicatie werd gemaakt en zo kwam aarzelend onze samenwerking tot stand. Gaandeweg werden de gezinnen Snouck Hurgronje en Storm van Leeuwen erbij betrokken. Matthijs besprak en begeleidde voortdurend met mij de voortgang van de publicatie en vond onvermoede literatuurplaatsen. Zijn gastvrije Marjolijn keek met frisse blik naar de teksten en kookte heerlijk, dochter Digna fotografeerde het grafmonument van Isaac Hurgronje in Heinkenszand en schoonzoon Ernst-Jan Munnik be-

zorgde me vanuit de Leidse Universiteitsbibliotheek de nodige gegevens. Mijn echtgenoot Jan Storm van Leeuwen toonde zich een scherp, kritisch en opbouwend meeleezer van de teksten. Twee jaar lang, dag in dag uit, luisterde hij geduldig naar mijn verhalen over de reizigers van toen, Steengracht, Ribaut en de broers Isaac en Paul Hurgronje. Hij vergezelde mij naar Middelburg waar ik een paar dagen nodig had om onderzoek te doen in het Zeeuws Archief. De mooie dagen in Middelburg werden niet alleen doorgebracht in het Archief, maar ook in 'De Fortune', het woonhuis van archieftijger Albert Meijer en zijn partner Katie Heyning, conservator van het Koninklijk Zeeuws Genootschap der Wetenschappen, die mij goede tips gaven omtrent de te onderzoeken archieven en de relevante literatuur. Samen met Matthijs Snouck Hurgronje werd een café met de toepasselijke naam 'De Vriendschap' bezocht en bespraken we 's avonds met Hugo Schorer, eveneens Administrateur van het Familiefonds, de technische kant van de uitgave van het Reisjournaal onder een genoeglijke maaltijd.

Zonder de kundige en geduldige medewerkers van het Stadsarchief Amsterdam, het Zeeuws Archief Middelburg en het Nationaal Archief te Den Haag had ik niet zoveel gegevens over de levens van de reizigers naar Londen bij elkaar kunnen krijgen. De directeur van het Zeeuws Museum te Middelburg, Caroline van Santen, was steeds bereid inlichtingen te geven. Aan de andere kant van de Noordzee waren het Karen Limper-Herz van de British Library te Londen – zij stuurde mij relevante eigentijdse literatuur over – en Eva Oledzka medewerkster aan de Bodleian Library in Oxford, die met mij de route liep door de Bodleian Library die de reizigers in 1769 ook liepen. Ik dank de Stichting Duivenvoorde en haar directeur Annette de Vries voor hun vertrouwen en steun bij dit project. Zonder de hulp van de volgende personen was dit boek er niet gekomen: Eloy Koldewey van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Rudolf Dekker van het Onderzoeksinstituut Egodocument en Geschiedenis, Arjan van Dixhoorn, hoogleraar aan de Roosevelt Academy voor Onderzoek van de Geschiedenis van Zee-land in de Wereld te Middelburg en bezetter aan de Hurgonje leerstoel aldaar, Noël Geirnaert, stadsarchivaris van Brugge, Sabine Craft-Giepmans, portretdeskundige bij de Rijksdienst van Kunsthistorische Documentatie,

Martin van den Broeke, expert op het gebied van Zeeuwse buitenplaatsen, Paul Hoftijzer, hoogleraar Boekwetenschap aan de Universiteit van Leiden, Robert Arpots, wetenschappelijk medewerker aan de Universiteitsbibliotheek van Nijmegen, Jacqueline van der Kort, fotograaf aan de Koninklijke Bibliotheek te Den Haag, de heer R. Boddaert te Rotterdam/Kralingen, Pim Wervelman, vrijwilliger bij kasteel Duivenvoorde. Anja van Leusden en Patricia Harsevoort van Uitgeverij Verloren begeleidten mij geduldig in de laatste fase van de uitgave. Tenslotte een woord van dank voor Ludolphine van Haersma Buma-barones Schimmelpenninck van der Oije, steun en toeverlaat bij het werk aan de Duivenvoordse bibliotheek, die met niet aflatende nieuwsgierigheid mijn verhalen over de reis naar Londen in 1769 van haar voorouder Johan Steengracht week na week aanhoorde.

Mocht U na het lezen van het reisjournaal reislustig zijn geworden en na een korte of lange ‘deliberatie’ naar Engeland willen vertrekken dan wens ik U lezer, goede logementen waar U ‘welgelegen’ zult zijn en een ‘gezonde voldane thuiskomst’. Goede reis!

IRENE STORM VAN LEEUWEN-VAN DER HORST,
Voorschoten, juli 2016.

Het reisjournaal en de reizigers

Vlissingen, de 6^e augustus van het jaar 1769. Om vijf uur 's morgens schepen vier heren en hun 'domestieken' zich in op 's Lands poon de Triton om een reis te maken naar Londen en een gedeelte van het koninkrijk Engeland. Het zijn de broers Isaac en Paul Hurgronje, Paulus Ribaut en Johan Steengracht. Ze hadden slechts een 'zeer korte deliberatie' nodig hun valiezen in te pakken om 'alleen het remarkable te zien' van Engeland tijdens de regeerperiode van koning George III. Ze reizen via Brugge naar Calais en maken daar de oversteek naar Dover. Vervolgens arriveren ze de 10^e augustus via Canterbury in Londen en verblijven er negen dagen. De 19^e augustus wordt het hoognodige uit de valiezen in grote mantelzakken gestopt omdat het reisgezelschap – uitgebreid met de in Londen verblijvende zoon (voornaam onbekend) van Paulus Ribaut – besluit 'een landreisje te doen'. De route gaat dan naar Portsmouth, Salisbury, Bath, Bristol en via

Oxford terug naar Londen. Isaac en Paul Hurgronje, alsmede Johan Steengracht, 'resolueerden' de 1^e september terug te reizen naar Zeeland, maar Paulus Ribaut daarentegen blijft in de Engelse hoofdstad vanwege 'particuliere affaires'. Na een reis van 34 dagen stappen Isaac en Paul Hurgronje en Johan Steengracht de 8^e september in Vlissingen weer aan wal, 'gezond en wel en ten uitersten van onze reis voldaan'.

Dat staat te lezen in het handschrift van Johan Steengracht, die een dagboek van de reis bijhield (afb. 1). Het manuscript heeft jaren lang onopgemerkt gestaan in de bibliotheek van kasteel Duivenvoorde te Voorschoten tussen beroemde en zeldzame botanische werken van onder andere Maria Sybilla Merian uit 1730, de kruidboeken van Elisabeth Blackwell uit 1751 en de eerste beschrijving van de flora en fauna van South Carolina, Florida en de Bahama's van natuuronderzoeker Mark Catesby uit 1754.¹

¹ Het manuscript is eenvoudig ingebonden. Band met rode schapenleren rug met vijf ribben. Platten met kammarmerpapier beplakt, hoekstukken in rood schapenleer. Gespikkelde snede. Kapitalen bestoken met bruin en

blank draad. Afmetingen 24,5 × 19,5 × 7 cm. Papier 'best schrijfpapier', afstand kettinglijnen 3 cm. Watermerken: Van der Ley, L V G, D & G Blauw. Bibliotheek Stichting kasteel Duivenvoorde, inv. 4-c-5.

Na een zeer korte Deliberatie resolueerden De Heeren
 Isaack Harzeno, Gecommitteerde Raad van Zeeland
 & Raad in het Welmoeyend Collegie der Admiraliciteit
 alwaer, Paul Harzeno, Secretaris Honoris Des
 Stadt Middelhuy & Gecommitteerd Raad in het
 Welmoeyend Collegie der Admiraliciteit te Amsterdam,
 Paul Hibant, Gheschiet Der Stadt Middelhuy & de
 Ondergeschreeven Johans Steengracht, Raad &
 Advocaat Pieter van het Welmoeyend Collegie der
 Admiraliciteit in Zeeland. Een reisje te Doen naar
 Engeland ter einde alleen het vermaefabete te
 zien in de Hoofdstad, & een Gedulke van dat
 Joningrijc.

Den 6 Aug: 1769. Verbercken wij van Westingen met
 de Landt voor den Lictas genaamt, en sijt inden des
 moeyend, de wind duid West, wij arrivarden om deesem
 meste aan de dogenaande paardemacht. De Lictas
 informenda ons, dat om hetgate van dat vaerswaater
 aante doen sijn meken waeren, de mullen van West,
 Cappelle in Vlaanderen, in den horten van frokke &
 in het sluisse gate inkegelen. Het kessje van Cadraat
 in het dende heest van het lange heest afgerechent.
 Om hier intay, waeren wij aan het dogenaande Pas
 waar wij ken anker meken. Komen wijl er meer een
 vrot water in de Saran was, wij lieken us met een sleep
 roeie.

Afb. 1 | Eerste bladzijde
 van het Reisjournaal
 van Johan Steengracht
 van 1769 (Stichting
 Kasteel Duivenvoorde,
 Voorschoten).

Sedert de reis naar Londen heeft het journaal zelf een reis gemaakt van Middelburg, naar Den Haag om tenslotte in 1830 geplaatst te worden in de negentiende-eeuwse mahoniehouten boekenkasten van het kasteel.²

De belevenissen van de reizende vrienden worden feitelijk door de journalende Johan Steengracht beschreven. Het verhaal komt bij eerste lezing ietwat saai over, maar bij het natrekken van personen, monumenten en gebeurtenissen, komt het werkelijk tot leven. De hoofdpersonen in het verhaal worden als het ware uit de schaduw getrokken en krijgen meer blos op de wangen. In de tekst wordt voortdurend verwezen naar de platen of gravures die achterin zijn meegebonden. Deze had Steengracht waarschijnlijk voor een belangrijk deel gekocht bij Robert Sayer, een uitgever van kaarten en gravures met een bedrijf aan Fleet Street, genaamd 'The Golden Buck', 85 van de prenten dragen zijn uitgeversadres en een verdere vijf zijn zeker ook van hem.³ Plaat 21 toont zijn winkel. Het pand is zeven ramen breed en aangebouwd tegen de kerk gewijd aan St. Dunstan. Boven de

winkeldeur is een uithangbord met bokkenkop te onderscheiden, achter de ramen zijn de prenten uitgestald. Het ligt voor de hand dat de grote plattegrond van Londen, gedateerd 1769 – het reisjaar – door onze regenten voortdurend geraadpleegd is voor hun tochten in de stad, maar deze dient ook om de lezer van het journaal te laten zien waar men verbleef en wat er allemaal te zien is. Verrassend is dat in het journaal een aantal losse bedrukte velletjes papier zijn gevonden, zoals een programma van de toneelstukken 'Isabella or the Fatal Marriage' en 'The Mock Doctor' (afb. 38), een lijst van paarden waarop gegokt kon worden bij de races te Barnet (afb. 33), bedrijfskaarten van de chique schoenmaker J. Didsbury (afb. 20) en van de decorateur Bromwich, Isherwood & Bradley, die goudleer, behangsels, vergulde lijsten in alle stijlen leverde en exporteerde (afb. 22). Helaas ontbreken er ook gidsjes, waarvan Steengracht schrijft die bijgevoegd te hebben.⁴

De route van de reis is, 250 jaar na de oprichting van het Familiefonds Hurgronje, comfortabel na te reizen.⁵

² Irene Storm van Leeuwen-van der Horst, 'Middelburgse boeken in Voor-schoten. De familie Steengracht en haar boeken in de bibliotheek van kasteel Duivenvoorde', in: *Jaarboek van het Nederlands Genootschap van Bibliofielen* 2012. Amsterdam 2013, p. 83-122.

³ Blijkens de signaturen zijn elf prenten gegraveerd door John Maurer, acht door Samuel en Nathaniel Buck, en telkens een door ene Caldival, J. Cause, John Gibson, R. Hancock en Heckell and Sparrow. Gezien de stijl van graveren zullen vele niet gesigneerde prenten ook van Maurer zijn.

⁴ Niet aangetroffen zijn de op pagina 17 genoemde 'description de la Tour de Londres'; p. 19 description [du palais] de Kensington; p. 32 'description de Wiltonhouse'; p. 37 'descripton de Bath'; p. 41 catalogus portretten Bodleian Library; p. 43, beschrijving Blenheim palace; p. 44 Stowe Grenville; p. 46 Lijst

der schilderijen Hampton Court en Lijst beschrijving der schilderijen van Windsor Castle.

⁵ C.E.G. Ten Houte de Lange, *Familiefonds Hurgronje 1767-1992. De nakomelingen van Isaac Hurgronje (1652-1706) en Josina Phoenix (1663-1711) en de geschiedenis van 225 jaren Familiefonds Hurgronje*. Middelburg 1992. In het algemeen is voor biografische gegevens gebruik gemaakt van: Johan E. Elias, *De vroedschap van Amsterdam 1578-1795*. 2dln., Haarlem 1903-1905; *Nieuw Nederlandsch biografisch woordenboek*. P.C. Molhuysen en P.J. Blok (red.), 10 dln., Leiden 1911-1937 (verder: NNBW); F. Nagtglas, *Levensberichten van Zeeuwen, zijnde een vervolg op P. de la Rue, Geletterd, staatkundig en heldhaftig Zeeland*. Middelburg 1890; *Oxford dictionary of national biography*, Oxford 2004; O. Schutte, *Repertorium der Nederlandse vertegenwoordigers, residerende in het buitenland, 1584-1810*. 's-Gravenhage 1976.

Met het journaal in de hand loopt men als het ware in de voetsporen van de reizigers. In een aantal hotels of ‘logementen’ van toen kunnen nog altijd kamers gereserveerd worden. Er is een wandelpad te volgen om het terrein van de recent gerestaureerde buitenplaats Kevington Hall te St. Mary Cray, waar de heren op uitnodiging van de toenmalige eigenaar zo heerlijk vertoefden. De toerist van nu kan nog immer in Oxford aan High Street een kopje koffie of thee drinken in het oudste koffiehuis van de stad (1650), pal naast het logement ‘The Angel Inn’ (afb. 40) waar onze reizigers ‘zeer welgelegen’ waren. Alleen, in onze tijd, hoeft zo’n kunst- en tuinarchitectuurreis geen 34 dagen te duren. De reiziger van nu hoeft niet meer uren te zitten in een hobbelende koets, waarvan de assen nogal eens braken met alle gevolgen van dien. De wegen waren niet bestraat en daardoor in de zomer stoffig en in de wintertijd modderig met diepe wielsporen en kuilen die vaak vol water stonden. Om de voetgangers te beschermen tegen vuil en opspattend modderwater werden er verhoogde voetpaden langs de huizen aangelegd. Maar vaak waren de straten alleen in het centrum van de steden rondom de belangrijkste gebouwen volledig belegd met keien. En dan het eindeloos wachten bij de ‘post-stages’ (pleisterplaatsen) totdat de wielen van de koetsen waren afgekoeld door middel van het begieten van koud water en de paarden ververst konden worden. De melkmeisjes en hun koeien in St. James’s Park zijn verdwenen, evenals de wilde dieren in de Tower. Een kijkje nemen op de scheepswerven van de Britse marine blijft onmogelijk. Maar de hedendaagse toerist kan wel veilig de chique theaters van Covent Garden bezoeken evenals

de kerken St. Clements en St. Mary’s aan The Strand; men wordt daar niet meer benaderd door opdringerige tippeelaarsters.

Het gezin Hurgronje-Ampsincq

Aan de familie Hurgronje is een uitvoerige publicatie gewijd, waarin ook Isaac en Paul aan de orde komen. Isaac was de oudste en Paul was de jongste in het gezin Hurgronje-Ampsincq, dat uit vier kinderen bestond. Daartussen kwamen twee meisjes Anna en Reijnbrandina, die respectievelijk trouwden met Alexander J. Huysen van Kattendijke en Kornelis van den Helm Boddaert. Zij kregen kinderen en zorgden zo voor nieuwe staken aan het geslacht Hurgronje. De broers Isaac en Paul lieten geen kinderen na die ouder werden dan enkele maanden. Isaac en Paul voelden zich duidelijk betrokken bij de familie en het door hun ongetrouwde tante Sara Katarina Hurgronje ingestelde fonds voor eventuele behoeftige familieleden. Zo werd Isaac Hurgronje samen met zijn zwager Kornelis van den Helm Boddaert in 1767 de eerste Administrateur. Zijn tien jaar jongere broer Paul nam deze taak in 1791 op zich. Met het overlijden van Isaac en Paul stierf de enkele familienaam Hurgronje uit. Zij leeft alleen nog voort in de naam van het Familiefonds Hurgronje en in het reisjournaal dat Johan Steengracht optekende in 1769. Hun volle neef Steven Matthijs (1741-1788) zoon van Jacob Hurgronje (1694-1759) en Erkenraad Snouck (1709-1770) voegde in 1762 de achternaam van zijn moeder toe aan Hurgronje. Sedertdien draagt de familie